

Het vak van diamantslijper heeft een officiële erkenning van Unesco. Het ambacht is opgenomen in de lijst van immaterieel erfgoed. Een kijkje in de keuken van de diamantslijper.

Diamant slijpen

Diamant slijpen is kunst

Rien Floris
r.floris@hdcmedia.nl

Amsterdam * Voor duizenden euro's aan diamanten gaan er door haar handen. En het is maar goed dat Marie-Louise Bartels af en toe niet weet wat zo'n steen waard is die ze op de slijpschijf legt.

„Dat kan van een paar honderd euro tot een ton zijn. Het is goed dat je dat niet weet, want dan word je voorzichtig. Als diamantslijper moet je ook wat durven.” Marie-Louise Bartels is hoofd van de diamantslijperij van Gassan Diamonds. Al sinds ze van de opleiding af kwam, werkt ze hier. Dagelijks slijpen en maar turen door die loop. Ieder facet moet op z'n briljantst glinsteren. En voor de Gassan 121 met 121 facetten moet het nog even briljanter dan een briljant die maar 57 facetten heeft.

Ruw en ongeslepen in de hand.

Diamantslijpers aan het werk. Op de voorgrond Marie-Louise Bartels hoofd diamantslijperij Gassan Diamonds.

Terwijl ze slijpt, kijken er ook nog eens bezoekers op haar handen. „Dat went. En het is ook leuk. Ik wil de schittering in hun ogen terugzien.”

Met passie vertelt Marie-Louise graag het verhaal over haar vak. Apetrots dat de diamantslijper een Unesco-erkenning heeft gekregen. Van goud- en zilversmid werd de Oosthuizense diamantslijper. „En meteen voor altijd verkocht. De weg van een ruwe diamant naar een ge-

slepen briljant is zo interessant, daar kan ik iedere dag van genieten. Dit is een prachtig vak en dat wil ik ook graag doorgeven aan jongeren.” Dus leidt ze bij Gassan samen met de andere elf slijpers intern nu drie jonge diamantslijpers op.

Olijfolie

Dat er bij diamantslijpen een scheut olijfolie en diamantpoeder komt kijken, weet zo'n jonge slijper waarschijnlijk niet. Eerst wordt de ruwe

diamant (de vorm van een dubbele piramide) gezaagd. Dat duurt een uur of acht met een schijf van fosforbrons, diamantpoeder en olijfolie. Daarna worden de ruwe diamanten in een andere machine rond gemaakt en kan het slijpen beginnen. Ook op de gietijzeren slijpschijf komt olijfolie te pas. „Want dat kan het beste tegen hoge temperaturen.”

Initialen

Marie-Louise heeft zelf ook diamanten, waaronder de befaamde Gassan 121, verwerkt in een ring. „Die heb ik zelf geslepen en mijn initialen staan er in gelaserd.” Gassandirecteur Benno Leeser (kleinzoon van Samuel Gassan) heeft zich samen met Kees Noomen van Coster Diamonds hard gemaakt voor de erkenning van het diamantslijpervak. „Want dat ambacht is de basis van ons werk. Een diamantslijper moet geduld hebben en

heel fijn met de handen kunnen werken. Als je dat niet kan, val je al snel af in onze opleiding.” Sinds de algemene opleiding eind jaren negentig werd stopgezet, leidden Coster en Gassan zelf diamantbewerkers op. „Die erkenning van dat vak zie ik ook als een keurmerk.” Ofschoon hij afstamt van Samuel Gassan heeft Leeser zelf nooit een diamant geslepen. „Nooit geprobeerd. Ik kan uitstekend zien of een steen goed of slecht is, maar verder

ben ik niet zo handig.” Bij diamanten draait het om wat Leeser noemt de vier c's. Carat, colour, clarity en cut (gewicht, kleur, helderheid en hoe de steen is geslepen). Diamantslijper Marie-Louise Bartels: „Iedere steen is uniek. Ga ik links beginnen of ga ik rechts beginnen? Beide kan goed aflopen. Met een steen ben je wel eens twee dagen bezig, maar als dan al die schitteringen op me afkomen, word ik echt gelukkig.”

FOTO'S ELLA TILGENKAMP

Diamant slijpen

Deuren open bij familiebedrijf

Gassan Diamonds ontving in 2012 377.596 bezoekers, een record voor het bedrijf dat begin dit jaar werd verkozen tot Beste Familiebedrijf van Nederland door de Stichting Familie Onderneming, in samenwerking met KPMG. Gassan werd kort na de Tweede Wereldoorlog opgericht door Samuel Gassan. Na het overlijden van 'opa' in 1983 werd het bedrijf overgenomen door zijn kleinzoon Benno en Guy Leeser. Inmiddels heeft Gassan vestigingen

over de hele wereld. Op Schiphol startte Gassan de eerste Tax Free diamantwinkel. Het bedrijf dat is gevestigd in de oude stoom aangedreven slijperij is ook te bezoeken. Tijdens de gratis rondleidingen wordt alles uitgelegd over vierhonderd jaar diamantgeschiedenis karaten, kleuren, helderheid en slijpvormen. Internationaal is Amsterdam bekend vanwege het mooiste briljant slijpsel. Boeken kan via www.gassan.nl

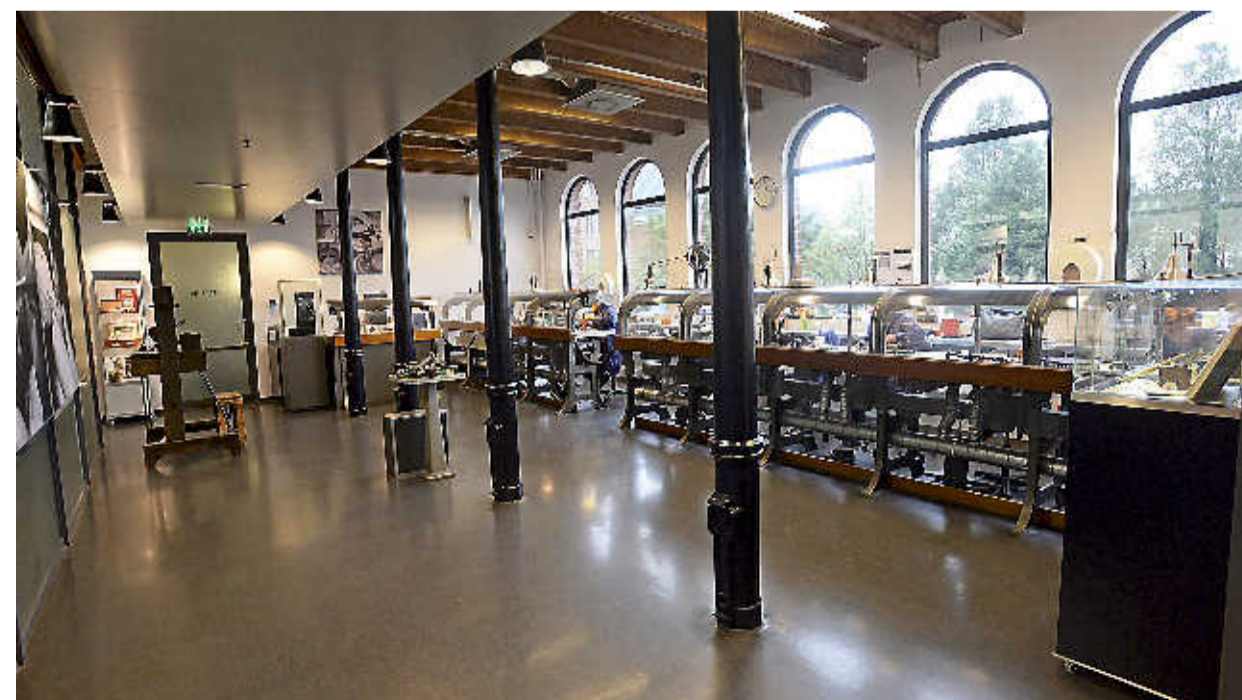

Directeur Benno Leeser van Gassan Diamonds.

Diamantbewerker hoort bij immaterieel erfgoed

Het vak van diamantbewerker is nu officieel toegevoegd aan de Nationale Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed. Deze lijst inventariseert voor Unesco belangrijke tradities die bewaard moeten blijven. De lijst wordt beheerd door het Nederlands Centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed (VIE). Het vak van diamantbewerker is nauw verbonden met de Joodse geschiedenis in Amsterdam. De diamantgeschiedenis gaat hier terug tot in de zestiende eeuw.

„Het diamantambacht werd vooral in Joodse kring beoefend. Het is een nauwkeurig en ambachtelijk werk, met als belangrijkste bestanddelen het kloven, zagen, snijden en slijpen”, meldt erfgoedbewaker VIE. Coster Diamonds en Gassan Diamonds, namen het voortouw om het ambacht op de erfgoedlijst te plaatsen. Directeuren Kees Noomen (Coster Diamonds) en Benno Leeser (Gassan Diamonds) houden het ambacht levend met hun bedrijfsopleidingen.

De diamantslijperij is gevestigd in een oude stoom aangedreven slijperij.

Hiermee werden diamanten gezaagd, met olijfolie en diamantpoeder.

Display met voorbeelden van de Gassan 121.